

Espoon ympäristöyhdistys
Villa Apteekki,
Pappilantie 5, 02770 Espoo

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Espoon kaupungin kirjaamo
PL1, 02070 ESPOON KAUPUNKI
kirjaamo@espoo.fi

ASIA: Mielipide Holkenin asemakaavaehdotuksesta (512300)

Espoon ympäristöyhdistys on perehtynyt kaavaehdotukseen ja antaa siitä seuraavan mielipiteen.

Yleistä kaavasta ja sen maankäyttöratkaisuista

Kaavaehdotus ohjaa rakentamista alueelle, josta pääosa on luonnonsuojelullisesti merkittävä joko sijaintinsa (Gumbölejoen varren suojelukokonaisuuden läheisyys) tai kaava-alueella laaja-alaisina esiintyvien jalopuustoisten lehtojen sekä jalopuustoisten kangasmetsien takia.

Luontoarvojen takia esitämme rakentamisen olennaista vähentämistä. Alueelle 4.9.2016 tehdyn Espoon ympäristöyhdistyksen maastokatselmuksen perusteella luontoarvojen kannalta erityisen haitallinen rakentaminen kohdistuu seuraaville kaavavarauksille:

- 1) *A 70015*: Jalopuustoista rinteenaluslehtoa, osa LSL 29 § jalopuumetsikköä, pohjoisosassa luontoselvityksessä havaitsematta jäänyt luonnontilainen noro (VL 11 § suojaama) sekä länsiosassa lehdoksi kehittyvää kosteapohjaista ja melko pitkälle metsittyntä entistä niittyä.
- 2) *AO/s*: Ainakin itäosassa jalopuustoista lehtoa (pääosalla alueesta ei käyty).
- 3) *AP-1 70017*: Pääosin jalopuustoista arvolehtoa, pääosin LSL 29 § metsikkö, keskeisen tärkeä suojelualan lähialue.
- 4) *Holkenintie*: Arvokkaan jalopuustoisen lehtometsän pahasti pirstova tie.
- 5) *AP-1 70018*: Ainakin itä- ja kaakkoisosassa jalopuustoista lehtoa (osa LSL 29 § metsikköä) sekä melko paljon tammia ja vaahteroita kasvavaa kangasmetsää. Kaavavarausta ei kierretty kattavasti.

Kaavamääräysten kehitystarpeista

Osa Jaakkolanmäestä on osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL-4). Sen kaavamääräys on kuitenkin sellainen, ettei se käytännössä rajoita alueella harjoitettavaa metsätaloutta

("Lähivirkistysalue, jonka kasvustoa tulee säilyttää ja hoitaa niin, että alueen metsäinen silhuetti ja luonne maisemassa säilyvät"). Espoon ympäristöyhdistyksen maastokatselmuksella pääosa VL-4-alueesta jouduttiin aikapulan takia jättämään käymättä, mutta ainakin varauksen kaakkoisosassa on jalopuustoista lehtoa ja kangasmetsää, todennäköisesti vastaavia löytyy myös muualta alueelta. Osalle aluevarauksesta tarvittaisiin jo nykytiedon perusteella metsänkäsittelyn kannalta ohjaavammat kaavamerkinnot ja -määräykset.

Kaavan luontotietopohjasta

Tiedot kaava-alueen luontoarvoista pohjautuvat vuoden 2009 luontoselvitykseen. Espoon ympäristöyhdistyksen 4.9.2016 tekemä maastokatselmus todensi selvityksen luonto- ja kasvillisuus selvitys osuudessa olevan vakavia puutteita. Nämä puutteet liittyvät lehtojen, erityisesti jalopuustoisten lehtojen tunnistamiseen.

Kaavaa tehtäessä ei olekaan selvästi ollut riittävää käsitystä siitä, kuinka merkittävä jalopuustoisten lehto- ja kangasmetsien kokonaisuus Espoonkartanon alueella on säilynyt. Yhdessä kartanoalueen jalopuustoisten puistometsien sekä Gumbölenjoen varren runsasjalopuustoisen suojelualueen kanssa nämä enemmän tai vähemmän luonnontilaisen kaltaiset jalopuumetsiköt muodostavat maakunnallisesti, mahdollisesti jopa valtakunnallisesti merkittävän jalopuustoisten metsien kokonaisuuden. Holkenin kaava-alue on jalopuustoisten metsien osalta Espoonkartanon alueen tärkein. Se, että alueen metsissä näkyy vanha kulttuurivaikutus, ei riitä perusteeksi arvojen sivuuttamiseen.

Kaavan luontoselvityksen kasvillisuus selvityksessä merkittävä osa kaava-alueen lehdoista on määritetty lehtomaisiksi kankaiksi. Valtaosan Jaakkolanmäen rinnealueiden metsistä kattavat luontoselvityksen laajalla kädellä rajatut "kasvillisuuskuviot" 64 ja 65 ovat esimerkkejä ongelmasta. Kuvio 64 sisältää tosiasiaassa melko tasavertaisesti lehtoja ja kangasmetsiä, kuvioista 65 ehdoton pääosa on lehtopohjaista.

Espoon ympäristöyhdistyksen maastokäynnillä kaava-alueelta paikallistettiin useampia jalopuustoisia lehtokuvioita sekä ainakin yksi jalopuustoinen kangasmetsäkuvio. Laajin jalopuustoisten lehtojen keskittymä löytyy Jaakkolanmäen kaakkois- ja itärinteeltä, alueella olevan talon kaakkois- ja itäpuolelta. Osa jalopuustoisista lehdoista jatkuu Mynttilän kaava-alueelle.

Käynnillä kaava-alueelta paikallistettiin kaksi sellaista metsikkökuvioita tai laajempaa metsäaluetta, jotka täyttävät luontaisesti kehittyneiden puumaisten vaahteroiden määrän takia nähdäksemme luonnonsuojelulain 29 § jalopuumetsän kriteerit. Jaakkolanmäen luoteisrinteen alta paikallistettiin myös luontoselvityksessä havaitsematta jäänyt luonnontilainen noro. Näiden metsien luonne on kuvattu liitteessä 1 ja suuntaa antavat aluerajaukset käyvät ilmi liitteen 2 kartalta.

Lisäselvitystarpeista

Yhdistyksen tekemässä maastokatselmuksessa läpikäytiin pintapuolisesti noin puolet kaava-alueen metsäisistä alueista. Käymättä jäivät pääosa Jaakkolanmäen VL-4-varauksesta, Jaakkolanmäen etelärinteellä sijaitsevan talon ympäristö (pääosa esitetystä AO/s-varauksesta), Jaakkolanmäen koillisrinne (AP-1 70018:n länsiosa), suojelualueeseen rajoittuvan varauksen (AP-1 70017) koillispää sekä kaava-alueen eteläosan EV-1-varaukset. Näiden alueiden mahdollisia luontoarvoja ei siksi ole mahdollista kommentoida.

Pistokoeluonteisella käynnillä tehtyjen havaintojen, kaava-alueen metsäluonnon yleisen rehevyyden sekä ilmakuvatulkinnan perusteella on hyvin mahdollista, että kaava-alueella esiintyy havaittua enemmän arvokkaita lehtoja sekä jalopuumetsiä, jotka ainakin osin täyttävät myös luonnonsuojelulain 29 § mukaisen suojellun jalopuumetsän kriteerit. Siksi esitämme, että Espoon kaupunki selvittää arvokkaiden jalopuumetsien mahdollisen esiintymisen koko kaava-alueella ennen kaavan viemistä lopulliseen päätöksentekoprosessiin.

Osa kaava-alueen metsistä on luonteeltaan sellaisia, että ne soveltunevat liito-oravalle laajemmassa mitassa kuin mitä kaavan luontoselvityksessä on 2009 arvioitu. Tällaisia metsiä löytyy etenkin Jaakkolanmäen eteläosan nykyisen asuintalon kaakkoispuolelta sekä Vähän-Myntintien varresta kaava-alueen koillisosasta. Metsiä voinee pitää vuoden 2009 luontoselvityksen terminologiaa käyttäen edellisen osalta liito-oravalle *jokseenkin soveltuvana* sekä jälkimmäisen osalta *soveltuvana*.

Saamiemme tietojen mukaan Espoonkartanon alueella on tehty liito-oravaselvityksiä myös v. 2009 jälkeen, mutta tietoja näistä ei ole liitetty kaavan aineistoihin. Liito-oravan huomiointi kaava-alueella vaatisi ilmeisesti lisää säilyttäviä ratkaisuja sekä mahdollisesti myös lisäselvityksiä. Olisi tarpeen ja tärkeää, että kaikki asiaan liittyvät selvitystiedot olisivat myös osallisten arvioitavina kaavaprosessin aikana.

Espoossa 13.9. 2016

Virpi Sahi
puheenjohtaja
Espoon ympäristöyhdistys ry

Pirjo Itkonen
varapuheenjohtaja
Espoon ympäristöyhdistys ry

Liite 1. Kuvaukset Espoonkartanon alueen eräistä jalopuustoisista metsiköistä
Liite 2. Alueelta havaitut jalopuustoiset metsiköt suuntaa antavasti rajattuina